

СТАНОВИЩЕ
За
Дисертационен труд
за присъждане на образователната и научна степен
„Доктор”
на тема:
„Акордеонният акомпанимент в танцовото изкуство на
фолклорна основа“

Докторант: СТЕФАН ЙОРДАНОВ

Засилването на интереса за включване на фолклорни инструменти и фолклорно пеене във висшите музикално учебни заведения в страната изисква подготовката на специализирани кадри за това обучение - млади хора, които да съчетават инструментално майсторство и сериозно теоретично проучване на определени детайли от сложната специфика на инструменталния и вокален фолклор.

За определен път, ЮЗУ „Неофит Рилски“ подкрепя млад музикант, с вече солидна творческа биография, който да поеме дългия път на преподавател и да съчетае успешно своите теоретични и практически знания. Роденият в Самоков Стефан Георгиев Йорданов е специализиран кадър от ЮЗУ, акордеонист с много изяви в национални форуми от различен формат, което предполага солиден инструментален опит.

Темата, към която се обръща Йорданов е свързана с дългогодишната му работа като корепетитор на танцови семинари с лектори проф. Николай Цветков и доц. Георги Гаров, а именно- *„Акордеонният акомпанимент в танцовото изкуство на фолклорна основа“*. Докторантът проучва сериозна библиография- общо 81 заглавия от които 70 на кирилица, 6 на латиница и 5 уебсайта. С това, обхватът на изследването се увеличава, като се проучват в детайли много важни особености на обучението по акордеон. В контекста на изследваните обекти се подрежда

и съдържанието на научния труд, което е в обем на три глави, заключение и изводи.

В уводната част, прави впечатление краткия, но задълбочен анализ на състоянието на акордеонния акомпанимент като необходима и неделима част от танците на народна основа, съществуващите неособено полезни практики и като цяло липсата на научен труд, който да разработи „методически правила за фактурна организация на музикалния материал“. Това са целта и предмета на изследването, като авторът фиксира хипотезата, че „ако акордеонният акомпанимент, чрез който се реализира музикалният съпровод във фолклорно-танцовото изкуство, бъде осъзнат като важен компонент от цялостно организиран репетиционен процес, в методически план това ще подпомогне корепетиторите в тяхната дейност“. Считам, че това е успешна начална база, при която докторантът фиксира вниманието си на осъзнатия, а не хаотичен процес на формиране на фактурни решения, при които корепетиторът става своего рода и импровизатор, съчетаващ своите интуитивни и теоретични умения. Оттук и задачите, които изследването поставя и които са подредени много систематично. Важна част от тях е и задачата, която насочва докторатът към изискванията на обучението в ЮЗУ-Благоевград, поставяйки го в пряка практическа насоченост към специфичните изисквания на висшето учебно заведение, където работи. Методите, които той предлага са четири и изчерпват напълно насоките на изследването, като в дълбочина позволяват да се разгледа проблема от всички възможни страни.

Като своего рода подготвителна, считам първата глава на докторантския труд, която ретроспективно разглежда инструмента „акордеон“ в световната и по-детайлно в българската изпълнителска практика. Докторантът етимологично отделя термина „акомпанимент“ в контекста на своя инструмент, разглеждайки определени теоретични трудове, включително изследванията на Николина Кротева (преподавател

в ЮЗУ) по отношение на формулировката. С цел по-пълното изясняване на проблема, Йорданов отделя и двата подхода към акомпанимента-фактурен и изпълнителски.

Вторият параграф от тази глава исторически разглежда развитието на акордеонната школа у нас, като се констатира че постиженията ѝ са свързани както с академичното (класическо) обучение по този инструмент, така и широкото му застъпване във фолклора, чрез такива значими личности като Борис Карлов и Ибро Лолов. Изследването откроява ролята на инструмента като акомпаниращ, както и поставянето на методическите основи на основата на руските принципи на акордеонно обучение. По естествен начин, докторантът извежда и ролята на акордеона като акомпаниращ фолклорно танцовите състави. Тази му роля е предшествана от обособяването на инструмента като съпровождащ или солиращ в инструменталните състави, а впоследствие, с развитието на хореографията в нашата народна музика като неделима част от съпровода на танцовите състави. Той „осигурява акомпанимента във всички етапи на танцовата репетиция.“ (цитат)

Основна за изследването глава е втората, която фиксира обекта на изследването и аналитичния му прочит. Като специално достойнство на доктората, бих искал да подчертая знанията на автора му по отношение на спецификата на танца и неговите особености в репетиционния процес. Въпреки, че е акордеонист, Йорданов в дълбочина изследва различните особености на „екзерсиса“ и връзката между музика и танц в този неразривен процес. Подчертават се основните насоки на корепетиторската дейност, като освен темпото, което е външна и лесно забележима особеност, докторантът подчертава артикулацията и нещо, което можем да считаме за типичен термин на доктората-**инструментално-двигателно ритмическо открояване** (цитат), който съвместява съвкупността от изразни средства, обединяващи музиката и танца в сложната

корепетиторска дейност. Важен извод е направен по отношение на взаимната свързаност и обусловеност на трите важни компонента „време, пространство и движение“ и връзката им с възприятието на музиката и нейното емоционално въздействие. Това са важни изводи, които акцентират на музиката и танца като изкуства, които са свързани в единно цяло чрез общите и взаимопроникващи изразни средства. Искам да попитам докторанта, каква е разликата при избора на акомпанимент- от избран от корепетитора (с „активна почика“) и уговорен с хореографа? Има ли съществени разлики в интонационния материал, ритмика и др?

В този параграф добре са открити особеностите на акомпанимента от гледна точка на технологичния и художествения подход. С интерес разглеждам и систематизацията на типовете импровизация, отново конкретно насочена към задачите на корепетиторската работа. Те са свързани и с характера на българската народна музика, в която импровизацията е неделима част от изпълнителския подход.

Третата глава на труда е особено полезна на бъдещите акордеонисти, които ще се насочат и към отговорната дейност на танцовия акомпанимент. Докторантът в голяма дълбочина разглежда методологичните насоки при съставянето на акомпанимент, отново прегледно и ясно систематизирани на подетапи. Достоинство на този теоретичен труд е пряката му и близка практическа насоченост, ясният език и формулировки, които ще послужат в дейността не само в ЮЗУ, но и във всички фолклорни танцови колективи. Искане ми се да подчертая много добрата теоретична подготвеност на докторанта както в сферата на музиката (хармония, ладово-интонационни връзки и др.), така и в танца. Една благодатна симбиоза, от която се оформя полезно научно изследване. Важна част от него е и личният принос на докторанта, който не само анализира външно поставените задачи, но дава свой поглед към всеки един от изброените подходи. Тази глава от доктората е не само най-дългата, но

от нея Йорданов прави основните изводи, които залягат и като приноси на докторантския му труд. Ясно личи богатият му изпълнителски опит, без който е немислимо да се осмислят важните изпълнителски принципи при съставяне на убедителен художествен акомпанимент. Отчитам като допълнителен плюс, кратката систематизация на практическото приложение на акордеонния акомпанимент в програмата на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Това допълнително оптимизира резултатите от изследването и има пряко отношение към актуалните процеси в катедра „Музика“.

Заклучението е стъпило здраво на основите на историческите факти от близкото минало и ясно осмисля аналитичните данни от предходните глави както и тяхното значение за бъдещето на акордеона като акомпаниращ инструмент. Изводите ясно са разграничени на „теоретични“ и такива с „практико-приложен характер и значимост“, което дава увереност за това, че този ценен научен труд няма да остане по лавиците на специализираните библиотеки, събиращ ненужан прах, а с право ще се превърне в настолно четиво за професионалисти, или любители, които ще се насочат към тази тясна специфика в музиката, но широко застъпена в нашия фолклор. Оттук и приносите на дисертационния труд, които приемам без резерви. И те както всичко досега, са прегледно формулирани и изложени в края на автореферата, който от своя страна точно и синтезирано предава същността на изследването. Приложените публикации напълно отговарят на изискуемите от Закона, с което представеният научен труд е надлежно комплектуван.

\

На базата на всичко изложено досега, предлагам на уважаемото научно жури на **Стефан Георгиев Йорданов** да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“.

София, 12 юли 2018г.

проф. д-р Ростислав Йовчев